

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Roman Skrzypek
	Sędziowie:	SSA Janina Czyż SSA Alicja Podczaska (spr.)
	Protokolant	st.sekr.sądowy M. Piekielek

po rozpoznaniu w dniu **5 grudnia 2012 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **S. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **30 marca 2012 r.** sygn. akt **IV U 419/11**

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 7 grudnia 2010 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. jedn. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227) odmówił prawa do emerytury S. B., ponieważ nie udowodnił 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych.

W odwołaniu od powyższej decyzji wnioskodawca domagał się jej zmiany i przyznania dochodzonego świadczenia, podnosząc, że ma wymagany staż pracy w warunkach szczególnych, ponieważ w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) wykonywał czynności bezpośrednio w procesie spawania od 9.08.1965 r. do 1986 r., kiedy to otrzymał uprawnienia spawacza i pracował jako spawacz.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie na podstawie art. 199 § 1 pkt. 2 kpc, ponieważ prawo do emerytury wnioskodawcy było przedmiotem postępowania zakończonego prawomocnymi wyrokami Sądu

Okręgowego w Rzeszowie z dnia 26 listopada 2008 r., sygn. akt IV U 875/08 oraz Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 15 stycznia 2009 r., sygn. akt III AUa 1080/08.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2011 r., sygn. akt IV U 155/11 Sąd Okręgowy w Rzeszowie odrzucił odwołanie wnioskodawcy, po stwierdzeniu stanu rzeczy osądzonej.

Po rozpoznaniu zażalenia wnioskodawcy na powyższe postanowienie, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie, wskazując, że wraz z ponownym wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, wnioskodawca przedstawił nowe dowody w postaci pisemnych oświadczeń świadków.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2012 r. sygn. akt IV U 419/11 Sąd Okręgowy w Rzeszowie Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Sąd ustalił, że S. B. od 18.12.1995 r. otrzymuje rentę z tytułu niezdolności do pracy. Wnioskodawca po raz trzeci wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przy zaliczeniu do tego okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...) w okresach od 1.03.1966 r. do 31.08.1994 r. i od 1.06.1995 r. do 9.09.1995 r.

Pierwsze postępowanie, toczące się na skutek odwołania wnioskodawcy od odmownej decyzji z dnia 31 marca 2008 r. zakończyło się prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 15 stycznia 2009 r., sygn. akt III AUa 1080/08, oddalającym apelację wnioskodawcy od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 26 listopada 2008 r.

Kolejne postępowanie, zainicjowane wnioskiem z dnia 4.03.2010 r. zakończyło postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 1 maja 2011 r., sygn. akt III AUz 34/10 oddalające zażalenie wnioskodawcy na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 12 kwietnia 2010 r. o odrzuceniu odwołania.

Za niewiarygodne uznał Sąd zeznania świadków przesłuchanych w sprawie, wskazując, że są one sprzeczne z treścią dokumentów w aktach osobowych wnioskodawcy. Sąd podkreślił, że wnioskodawca miał kwalifikacje do pracy ślusarza, a dopiero w trakcie trwania zatrudnienia ukończył kurs I stopnia w zawodzie obsługa wózków akumulatorowych i spalinowych (22.01.1981 r.) i odbył przeszkolenie spawalnicze (22.02.1986 r.). Dlatego również świadectwo pracy w warunkach szczególnych z dnia 9.09.1995 r., potwierdzające, że S. B. w okresach od 1.03.1966 r. do 31.08.1994 r. i od 1.06.1995 r. do 9.09.1995 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, pracując jako ślusarz i spawacz, nie mogło zdaniem Sądu Okręgowego spowodować zaliczenia w/w okresów do stażu pracy w warunkach szczególnych.

W apelacji od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych, poprzez przyjęcie, że wnioskodawca pracował jako ślusarz, a nie spawacz, a także naruszenie prawa procesowego, a to: art. 233 § 1 kpc, poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób wybiórczy, sprzeczny z zasadą swobodnej oceny dowodów. Apelujący zarzucił także naruszenie przepisów art. 217, 227, 235, 278, 286 oraz 289 kpc, poprzez odstępianie od przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego specjalisty z zakresu organizacji i zarządzania przemysłem, z uwagi na przeprowadzenie takiego dowodu we wcześniejszej sprawie o prawo wnioskodawcy do emerytury w warunkach szczególnych, a także nieuwzględnienie wniosku pełnomocnika wnioskodawcy o przesłuchanie ustne biegłego, celem odniesienia się przez niego do zeznań świadków oraz naruszenie art. 328 § 2 kpc.

Wskazując na powyższe podstawy, wnioskodawca domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i przyznania prawa do dochodzonego świadczenia, bądź też jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu, ponieważ zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie jest trafny i nie narusza prawa.

Przedmiotem sporu w sprawie była ocena uprawnienia S. B. do emerytury w obniżonym wieku, a to w związku z zatrudnieniem w szczególnych warunkach, na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. 2009 nr 153 poz. 1227), a w szczególności spełnienie przez wnioskodawcę warunku posiadania stażu pracy w warunkach szczególnych.

Powyższą okoliczność S. B. wywodził w pierwszej kolejności dowodami z dokumentów, tj. ze świadectw pracy w warunkach szczególnych, wystawionych wnioskodawcy przez (...) Przedsiębiorstwo Produkcji (...) w dniu 28 lutego 1995 r. oraz w dniu 9 września 1995 r., a w toku sądowego postępowania odwoławczego od decyzji z dnia 7 grudnia 2010 r. także zeznaniami świadków. Z inicjatywy wnioskodawcy został przeprowadzony również dowód z akt rentowych świadków, a ponadto Sąd zbadał również akta osobowe wnioskodawcy. Zakres przeprowadzonego postępowania dowodowego wskazuje na to, że Sąd I instancji wszechstronnie zbadał charakter zatrudnienia wnioskodawcy oraz rodzaj wykonywanych czynności pod kątem możliwości zakwalifikowania ich do prac wymienionych w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Nie ma podstaw do przyjęcia, że wnioskodawca w całym spornym okresie wykonywał pracę spawacza, już tylko z tej przyczyny, że wnioskodawca uprawnienia spawacza otrzymał dopiero 22 lutego 1986 r. Nie do pogodzenia z zasadami doświadczenia życiowego jest ustalenie w tej sytuacji, że wnioskodawca w dużej, państwowej firmie pracował jako spawacz, nie posiadając do tego stosownych uprawnień przez ponad dwudziestoletni okres czasu.

W tym miejscu podkreślić należy, że zeznania świadków, z których wynika, iż wnioskodawca był członkiem brygady spawalniczej i wykonywał pracę spawacza obejmują w relacji świadka M. F. lata 1986 – 1991, świadka T. S. lata 1989 – 1996, z kolei według świadka W. K. lata 1983 – 1994, a zatem okres późniejszy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...), już po uzyskaniu uprawnień spawacza, przy uwzględnieniu którego wnioskodawca w dalszym ciągu nie będzie legitymował się stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat. Do tego okresu nie podlega bowiem zaliczeniu praca na stanowisku pomocnika spawacza.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 stycznia 2008 r. I UK 192/07 wyjaśnił, że wykonywanie pracy przez pracowników zatrudnionych w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych nie mieści się w określeniu "prace przy spawaniu" wymienionym w wykazach A i B, stanowiących załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze i nie uprawnia do uzyskania emerytury na podstawie art. 32 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (OSNP 2009/5-6/79).

Zważywszy na treść zarzutów apelacyjnych pozostaje do rozważenia zagadnienie oceny i skutków opinii biegłych w sprawach o prawo do emerytury w obniżonym wieku, przy jego odniesieniu do kwestionowanego przez apelującego postanowienia Sądu I instancji o uchyleniu postanowienia dowodowego o przeprowadzeniu takiego dowodu w rozpoznawanej sprawie, a to wobec faktu, że ocena rodzaju prac wykonywanych przez biegłego w ramach zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Produkcji (...), była już przedmiotem wypowiedzi biegłego.

W pierwszej kolejności należy zatem uczynić podstawową uwagę, iż rzeczą biegłego jest opiniowanie w zakresie swej specjalności, a nie dokonywanie ustaleń w zastępstwie sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy (§ 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) nie wymaga wiadomości specjalnych uzasadniających prowadzenie dowodu z opinii biegłego (tak też wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2000 r.,

II UKN 446/99, OSNP 2001/18/562, czy też z dnia 8 stycznia 2009, I UK 201/08, Lex 738338). Tym bardziej zatem, w sytuacji gdy charakter zatrudnienia wnioskodawcy był już przedmiotem opiniowania biegłego, nie ma podstaw do stwierdzenia naruszenia wskazywanych przepisów postępowania cywilnego. Zmiana postanowienia dowodowego Sądu I instancji nie spowodowała – wbrew zarzutom apelacji – naruszenia zasady bezpośredniości postępowania dowodowego. Ocena zeznań świadków należy do Sądu, stąd też nie było potrzeby ani ponawiania opinii biegłego, ani też wzywania go na rozprawę celem ustosunkowania się do nowego dowodu w postaci zeznań świadków.

Konkludując, stwierdzić należy, że Sąd pierwszej instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe w sprawie i prawidłowo ocenił, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich warunków do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku, zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z podanych przyczyn orzeczono, jak w sentencji na podstawie art. 385 kpc.